

Agnieszka Kampka

„Czy kogoś rozpoznajecie?” czyli co stare zdjęcia mówią socjologowi dzisiaj

Referat składa się z dwóch części. W pierwszej omówione zostaną wybrane zjawiska z historii fotografii, które pokazują, w jaki sposób zdjęcia odzwierciedlają przemiany społeczne. Chodzi zarówno o treść zdjęcia, jak i sposób jego wytwarzania i odbioru. Rosnąca egalitarność portretu, fotografia jako element stylu życia, forma wyrażania statusu, odbicie stratyfikacji społecznej (Nadar, Silvy, Sander). Fotografia jako głos w debacie publicznej na temat problemów społecznych, a jednocześnie narzędzie polityczne, kształtujące opinię publiczną (Hine, Riis, Lange, Bourke-White) Fotografia jako sposób poszerzania granic społecznego świata i budowania tożsamości kulturowej – zdjęcia z podróży, portrety Innych (Bisson, Mollinger, Curtis). Fotografia jako odbicie problemów etycznych związanych z rozwojem mediów – przesuwanie granic prywatności (Weegee), możliwości manipulacji, niezależność mediów a propaganda, fotografia mody jako środek kształtowania wzorców estetycznych (Horst). To wszystko wybrane zagadnienia pokazujące wartość historycznych fotografii dla współczesnej refleksji socjologicznej.

Druga część to analizy starych zdjęć obecnych we współczesnym dyskursie prasowym. W jaki sposób i po co na łamach lokalnej prasy przedstawiane są archiwalne fotografie (na przykładzie zdjęć dawnego Lublina). Upamiętnienie rocznic, prezentacja odnalezionych zbiorów, budowanie tożsamości lokalnej, konkursy – to kilka najczęściej spotykanych kontekstów pojawiania się dawnych zdjęć w prasie. Jest to jednocześnie dobra ilustracja zmiany znaczenia zdjęcia. Dlaczego i dla kogo powstawały zdjęcia okupowanego miasta, robione przez niemieckich żołnierzy i jak zmienia się ich znaczenie wraz ze zmianą kontekstu i adresata – to przykładowe pytanie badawcze, na które odpowiada prezentowana analiza.